

RENDIBILITAT DELS PLANS DE PENSIONS D'OCUPACIÓ EN 2017

Índex:

I.	Introducció	2
1.	Entorn econòmic	2
2.	Mercat de divises	3
3.	Mercat de renda fixa.....	3
4.	Mercat de renda variable.....	5
II.	Plans de pensions.....	6
1.	Anàlisi global.....	6
2.	Comissions de gestió i de dipòsit	8
3.	Plans de pensions d'ocupació	8
4.	Estructura de la cartera dels Fons de pensions	9
5.	Rendibilitats mitjanes anuals dels Plans de pensions	10
6.	Comparació de rendibilitats amb altres productes i magnituds	11
7.	Rendibilitats dels principals Plans de pensions d'ocupació.....	14

I. Introducció

1. Entorn econòmic

2017 va ser un bon exercici tant a nivell d'indicadors macroeconòmics com en els mercats financers internacionals. De manera global, els elements a destacar van ser els següents: augments generalitzats dels mercats de renda variable; polítiques monetàries graduals i previsibles del Banc Central Europeu (BCE) i de la Reserva Federal Nord-americana (Fed); depreciació del dòlar respecte de la resta de les principals monedes internacionals; i increment del preu del petroli i de les matèries primeres.

Durant 2017, segons les dades del Banc Mundial, l'activitat econòmica mundial va créixer un 3,6 %, mig punt més que el 2016 i constitueix, a més, la major taxa de creixement mundial registrada des de 2011. El creixement econòmic va ser generalitzat: més de 120 economies, que suposen més de tres quartes parts del PIB mundial, van registrar augments significatius.

Les causes d'aquest creixement global van ser, entre altres: el dinamisme de les economies de la zona euro i de les emergents, destacant la Xina amb una taxa de creixement del 6,3 %; l'augment del comerç internacional; i la consolidació de la inversió, sobretot en les economies avançades.

Per àmbit geogràfic, destaca el cicle expansiu de l'Eurozona recolzada per la política d'estímuls monetaris del BCE, que va mantenir el tipus d'interès de referència en mínims històrics (0 %) i va seguir amb el seu programa de compra d'actius (QE) en 60.000 milions mensuals. A l'octubre de 2017 el BCE va anunciar la prolongació d'aquest programa per 2018 però amb una reducció gradual en 30.000 milions mensuals.

Als Estats Units, la política monetària de la Fed va ser diferent a la del BCE. Va dissenyar una política monetària d'enduriment gradual i va augmentar en tres ocasions (març, juny i desembre) el tipus d'interès de referència en 25 punts bàsics, passant de l'1,25 % al 1,50 %.

La bona evolució del creixement mundial i els acords de l'OPEP a limitar la producció de petroli van suposar-ne un augment del preu i de les matèries primeres en un 20 %. Aquest encariment dels combustibles no es va traslladar als preus ja que el nivell d'inflació en les economies desenvolupades i emergents es va mantenir moderat, al voltant de l'1,5 %, a causa de la contenció d'altres costos com els salarials.

L'economia espanyola va obtenir durant 2017 unes bones dades macroeconòmiques. El PIB va augmentar un 3,1 % recolzat per un bon comportament del sector turístic, l'augment del consum i el dinamisme del sector exterior. Aquestes bones dades es van traslladar a l'ocupació, ja que es van crear uns 500.000 nous llocs de treball. Malgrat aquesta bona dada, Espanya segueix tenint 3,7 milions de desocupats, hi ha una alta precarietat laboral, una excessiva temporalitat en els contractes de treball, baixos salaris, augment de la desigualtat salarial de gènere i un elevadíssim atur juvenil.

2. Mercat de divises

Un dels factors econòmics més destacats el 2017 va ser la fortalesa de l'euro, trencant totes les previsions inicials. Els experts esperaven que el dòlar fos la moneda que dominés el mercat, recolzada per un cicle més avançat de l'economia dels Estats Units i per la política restrictiva amb pujades del tipus d'interès de la Reserva Federal.

L'euro es va apreciar en 2017 un 14 % sobre el dòlar, un 3,5 % respecte de la lliura esterlina i un 10 % respecte del ien japonès. La fortalesa de l'euro sobre la resta de monedes internacionals va estar ocasionada pel creixement econòmic de l'Eurozona (que va superar totes les expectatives), el programa de compres d'actius del BCE i la reducció del risc polític a Europa.

EVOLUCIÓ DE LA DIVISA EN 2017

Moneda	Percentatge de variació
Corona noruega	9,4
Lliura esterlina	3,5
Franc suís	9,0
Ien japonès	9,7
Dòlar nord-americà	13,6

Dades a desembre de 2017

Font: Bloomberg

2017 també va suposar l'auge de les monedes virtuals. El bitcoin, la moneda virtual més coneguda, es va multiplicar per 20 i va aconseguir que els seus futurs cotitzessin a la borsa de Chicago. No obstant això, el seu grau d'acceptació futura constitueix una incògnita per la seva excessiva volatilitat i pel compromís d'algunes entitats financeres de no invertir en aquest tipus de monedes.

3. Mercat de renda fixa

La rendibilitat oferida per la renda fixa el 2017 va ser, en termes globals, moderadament positiva. El mercat de deute va estar condicionat per les variables macroeconòmiques, per les polítiques monetàries dels bancs centrals, per la contenció de les primes de risc i per un nivell d'inflació baix. En aquest context, la volatilitat del deute fix estatal va ser molt baixa.

A la zona euro el BCE va mantenir el tipus d'interès en el 0 %. El bo alemany a 1 i 2 anys va tancar en taxes negatives. El bo espanyol a 10 anys va tancar amb una rendibilitat de l'1,57 % i el bo alemany per al mateix termini va obtenir una rendibilitat del 0,43 %.

EVOLUCIÓ DELS TIPUS D'INTERÈS EN LA ZONA EURO

	Desembre 2017	Variació acumulada en 2017 en punts bàsics
Refi BCE	0,00	0,0
Euríbor 3 mesos	-0,33	-1,0
Euríbor 12 mesos	-0,19	-10,8
Deute públic alemany a 1 any	-0,64	16,1
Deute públic alemany a 2 anys	-0,63	13,6
Deute públic alemany a 10 anys	0,43	22,2
Deute públic espanyol a 10 anys	1,57	18,6
Diferencial bo espanyol i alemany a 10 anys	114	-3,6

Font: Bloomberg

El deute públic dels països perifèrics de la zona euro va obtenir rendibilitats atractives, destacant el deute de Grècia, Portugal i Itàlia.

DIFERENCIAL AMB EL BO ALEMANY

	2 anys	10 anys
Portugal	0,53	1,50
Irlanda	0,14	0,00
Itàlia	0,41	1,58
França	0,16	0,36
Espanya	0,27	1,13

Font: Bloomberg

En un entorn de baixos tipus d'interès i baixa volatilitat, la rendibilitat del deute espanyol va ser moderadament baixa. El bo espanyol a 10 anys va obtenir una rendibilitat de l'1,57 %. Per altra banda, la prima de risc espanyola es va mantenir estable el 2017 i va tancar l'any en 112 punts bàsics.

RENDIBILITAT DEL DEUTE PÚBLIC ESPANYOL

	Desembre 2017	Variació 2017
Lletres 12 mesos	-0,11 %	-0,18 %
Bo a 10 anys	1,57 %	0,18 %
Prima de risc en punts	112	-4

Font: Bloomberg i elaboració pròpia

Als Estats Units, a causa de la política restrictiva de la Fed el deute públic va tancar l'any amb rendibilitats positives. El bo americà a 1 any, 2 anys i 10 anys va obtenir respectivament una rendibilitat de l'1,73 %, l'1,73 % i l'1,73 %.

1,88 % i 2,41 %.

Per tipus d'actiu, els bons convertibles són els que van tenir una rendibilitat major, aconseguint una revaloració anual del 10 % a causa del seu comportament variable, en funció de l'evolució de la borsa. També cal destacar el bon rendiment del deute de països emergents, amb rendibilitats al voltant del 8 % i el deute high yield amb rendibilitats del 7 %.

A l'extrem oposat cal ressaltar els bons lligats a la inflació, que van caure un 4 %. Aquest descens en la rendibilitat es va produir principalment pel fet que l'índex de referència d'aquests bons està valorat en dòlars, i el dòlar es va depreciar enfront de l'euro un 14 %.

4. Mercat de renda variable

2017 va ser molt positiu per a la majoria de les borses mundials. Els actius de renda variable de les principals economies avançades van registrar avenços notables, destacant les borses nord-americanes. Aquesta alta revaloració és atribuïble, entre altres causes, a l'augment dels beneficis empresarials i l'optimisme inversor per la reforma tributària als Estats Units.

No obstant això, l'excel·lent comportament de les borses nord-americanes es va veure perjudicat per la forta depreciació del dòlar davant l'euro. Així, l'índex Dow-Jones va obtenir una rendibilitat del 25 %, el Nasdaq es va revaloritzar prop del 30 % i l'S & P 500 va acabar l'any amb un increment del 19,5 %.

Les borses europees en conjunt van obtenir el 2017 el seu millor exercici dels últims 4 anys. Aquesta bona dada va ser resultat de la solidesa del creixement econòmic a Europa, a la política d'estímuls del BCE, a la baixa volatilitat dels mercats i al bon comportament dels beneficis empresarials.

Cal destacar, entre les borses europees, el Mib italià que va acabar l'any amb una rendibilitat del 13,6 %, així com el DAX alemany, que va acumular un guany del 12,5 %. Entre els mercats perifèrics europeus, destaca el grec amb una revaloració del 25 % i el portuguès amb una rendibilitat del 15 %. El Regne Unit va obtenir una discreta rendibilitat del 7,6 %, frenat per les conseqüències del Brexit.

L'IBEX-35 espanyol va obtenir una revaloració del 7,4 %, el millor exercici dels últims 4 anys. Si bé, comparat amb la resta de places europees i nord-americanes va ser el que va obtenir pitjors rendibilitats.

Els mercats emergents van tenir bones dades de rendibilitat el 2017, destacant els asiàtics sobre els llatinoamericans.

EVOLUCIÓ DE LES PRINCIPALS BORSES EN 2017

Borsa	Índex	Rendibilitat acumulada a 31/12/2017
Espanya	Ibex-35	7,4 %
França	CAC 40	9,3 %
Alemanya	Dax 30	12,5 %
Itàlia	FTSE MIB 30	13,6 %
Zona Euro	Euro Stoxx 50	6,5 %
Regne Unit	FTSE 100	7,6 %
EEUU	Nasdaq	28,2 %
EEUU	Dow Jones	25,1 %
EEUU	S&P 500	19,4 %
Japó	Nikkei 225	19,1 %
Hong Kong	Hang Seng	36,0 %
Índia	Sensex	27,9 %
Argentina	Merval	77,2 %
Brasil	Bovespa	26,9 %
Global	Stoxx 600	7,7 %
Global	MSCI EM	20,1 %
Global	Topix	17,7 %

Font: Bloomberg i elaboració pròpia

II. Plans de pensions

1. Anàlisi global

Segons les dades d'Inverco, els Fons de pensions van tornar a registrar un creixement patrimonial i van tancar 2017 amb un volum d'actius de 111.077 milions d'euros, el que representa 4.238 milions més que el 2016 (un 4 %). Per categories, l'increment patrimonial va ser motivat tant al creixement del Sistema individual com del Sistema d'ocupació, tot i que va ser el primer el que més hi va contribuir. Així, el volum d'actius en el Sistema individual va créixer en 2017 un 5,5 % fins a situar-se en els 74.378 milions d'euros, mentre que el d'ocupació ho va fer en un 1 % i va tancar l'any amb 35.796 milions de patrimoni.

En 2017 i com succeeix des de 2012, les causes del creixement patrimonial entre el Sistema individual i el d'ocupació van ser diferents. Mentre que el primer va mantenir, amb més o menys intensitat, aportacions netes positives en tots els exercicis, el segon va basar el seu creixement en els rendiments generats per les seves inversions.

El nombre de comptes de partícips va disminuir respecte a 2016 (206.444 comptes menys) i va tancar

2017 amb 9.720.845 comptes de partícips. No obstant això, el nombre net de partícips al tancament de l'exercici s'estima en vuit milions, ja que molts partícips tenen subscrit més d'un Pla.

L'edat mitjana dels partícips es va situar al voltant dels 50 anys. El 31 % tenen edats fins als 45 anys; entre 46 i 60 anys es concentra gairebé la meitat dels partícips (49,5 %), i amb més de 61 anys el 19 %. Del total de partícips, el 57,4 % són homes.

Les aportacions brutes en 2017 es van situar en 4.970 milions d'euros per al total de Plans, dels quals 3.720 corresponen al Sistema individual. Les prestacions brutes van ser de 4.543 milions, de manera que les entrades netes en 2017 van ascendir a 427 milions d'euros.

Els Plans de pensions van tancar l'any amb rendibilitats positives en tots els terminis i en totes les categories (a excepció de la renda fixa a curt termini), a causa del bon comportament dels mercats financers. Cal destacar els Plans de renda variable i de renda variable mixta, que van registrar una rendibilitat interanual del 8,8 % i del 4,5 %, respectivament. Per al conjunt de Plans del Sistema individual la rendibilitat va ser del 2,6 %.

PRINCIPALS MAGNITUDS DELS PLANS DE PENSIONS

	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
Compte de posició (milions d'euros)	92.694	100.034	103.878	106.839	111.077
Aportacions acumulades (milions d'euros)	43.145	4.604	4.419	4.972	4.970
Prestacions acumulades (milions d'euros)	4.003	3.717	4.000	4.728	4.543
Rendibilitat acumulada de l'exercici (%)	7,67	6,22	1,60	2,04	4,50
Partícips	10.151.501	9.946.349	9.907.119	9.813.913	9.720.845
Nº Depositàries inscrites	60	51	47	47	40
Nº Gestores inscrites	90	85	82	81	77
Nº Fons inscrits	1.761	1.777	1.707	1.580	1.558
Nº Plans inscrits	3.075	2.960	2.844	2.796	2.705

Font: Inverco i Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions (DGAFP)

2. Comissions de gestió i de dipòsit

El següent quadre mostra els percentatges estimats de comissions de gestió i de dipòsit aplicats en 2017 que es desprenen de la Documentació Estadística Comptable subministrada a la DGAFP per les entitats gestores, diferenciant per modalitats. De la informació subministrada es desprèn que les comissions són menors en els Plans d'ocupació que en els individuals.

ESTIMACIÓ DE LES COMISSIONS DE GESTIÓ I DE DEPÒSIT EN DESEMBRE DE 2017

	De gestió	De dipòsit
Plans d'ocupació	0,18 %	0,03 %
Plans individuals	1,11 %	0,14 %

Font: elaboració pròpia

L'OCDE, en el seu informe de novembre de 2017 i en analitzar la situació de les comissions dels Plans de pensions a Espanya, lamenta que les que apliquen les entitats financeres són enormes i considera com insuficient el límit màxim de comissió (l'1,25 %) que té previst aprovar el Govern amb la nova reforma de les comissions dels Plans. Conclou que els estalviadors assumeixen uns costos de manteniment molt superiors a la mitjana dels països de la Unió Europea.

D'altra banda, un estudi de Morningstar d'octubre de 2017 sobre la comissió de gestió en els Plans de pensions a Espanya, dona a conèixer que al 60,1 % dels Plans se li aplica la comissió màxima.

COMISSIONS DE GESTIÓ EN ESPANYA

Comissió (%)	Número de Plans (%)
1,5	60,1
Entre 1,5 i 1,25	13,8
Entre 1,25 i 1	11,0
Menor d'1	15,1

Font: Morningstar

3. Plans de pensions d'ocupació

A finals de desembre de 2017 el volum d'actius dels Plans de pensions d'ocupació va arribar als 35.796 milions d'euros, amb un increment de l'1,0 % respecte a desembre de 2016. Les aportacions en 2017 van ser de 1.227 milions d'euros mentre que les prestacions van arribar als 1.814 milions d'euros. Per tant, les aportacions netes als Plans d'ocupació van ser de -588 milions d'euros.

El nombre de comptes de particips va ser de 2.023.652. Si tenim en compte que a desembre de 2017 la població afiliada ocupada era (segons dades de l'EPA) de 18.994.400 persones, el 10,65 % de la població ocupada tenia un Pla de pensions d'ocupació, xifra molt inferior a la mitjana europea. El patrimoni mitjà per particip es va situar en 17.584 euros.

Els Plans d'ocupació van obtenir el 2017 rendiments positius, aconseguint una revaloració anual mitjana del 3,19 %.

EVOLUCIÓ DE LES PRINCIPALS MAGNITUDS DELS PLANS D'OCUPACIÓ

	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
Compte de posició (milions d'euros)	32.935	34.083	34.339	35.548	35.431	35.796
Aportacions acumulades (milions d'euros)	1.309	1.129	1.383	1.101	1.151	1.227
Prestacions acumulades (milions d'euros)	1.475	1.440	1.436	1.523	1.901	1.814
Particips	2.163.014	2.133.652	2.048.666	2.023.999	2.035.042	2.023.652
Drets consolidats mitjans (euros)	15.226	15.974	16.761	17.563	17.505	17.584
Rendibilitat acumulada de l'exercici (%)	8,04	7,70	7,14	2,88	2,75	3,19

Font: Inverco, DGAFP i elaboració pròpia

4. Estructura de la cartera dels Fons de pensions

Si s'analitza l'estructura de la cartera dels Fons de pensions el 2017, s'observa que la renda fixa té un pes important, representa més de la meitat de la cartera, el 51 %. Al seu torn, la inversió en deute públic espanyol disminueix en favor d'un augment significatiu de la inversió a través de Fons d'inversió, que creix un 4,97 %, i de la renda variable que augmenta un 2,82 % respecte a 2016.

Durent 2017 els Fons de pensions van continuar augmentant en les seves carteres el pes de la renda variable, tant domèstica com internacional, que va passar a representar el 33,6 % del total respecte del 27,3 % de 2016.

Inversions (%)	2013	2014	2015	2016	2017
Renda variable	10,28	9,88	10,51	12,15	14,22
Capital de risc	0,65	0,63	0,68	0,72	0,78
Institucions d'inversió col·lectiva:	11,58	13,27	15,90	17,05	22,77
• Renda variable	8,92	10,13	12,08	15,80	19,38
• Renta fixa	2,66	3,14	3,82	1,25	3,39
Renta fixa:	62,62	59,32	57,47	57,41	51,10
• Deute públic espanyol	38,18	35,50	29,45	27,02	21,44
• Deute públic estranger	6,60	9,38	11,98	11,71	11,18
• Renda fixa empreses	17,84	14,44	16,04	18,68	18,48
Dipòsits i AMM	14,87	16,90	15,44	12,67	11,13
TOTAL	100	100	100	100	100

Font: Inverco, DGAFP i elaboració pròpia

5. Rendibilitats mitjanes anuals dels Plans de pensions

El bon comportament dels mercats borsaris durant 2017 va permetre que els Plans catalogats com a categoria de renda variable tanquessin l'any amb una rendibilitat molt satisfactòria (8,8 %), igual que els de renda variable mixta (4,5 %).

Per al conjunt de Plans de pensions, la rendibilitat anual mitjana neta de comissions i despeses es va situar en el 2,8 %, molt superior a la inflació del període (1,1 % a finals de 2017), el que suposa un guany net de poder adquisitiu de les aportacions realitzades pels participants a l'inici del període.

En el llarg termini, els Plans de pensions continuen generant rendiments positius per als seus partícips: a 26 anys, la rendibilitat mitjana anual arriba al 4,7 % per al total de Plans. Així mateix, en el mitjà termini (5 i 10 anys) presenten una rendibilitat mitjana del 4,4 % i 2,3 % anual, respectivament.

**RENDIBILITATS MITJANES ANUALS
DELS PLANS DE PENSIONS A 31/12/2017 (*)**

	25 anys	20 anys	15 anys	10 anys	5 anys	3 anys	1 any
SISTEMA INDIVIDUAL	4,01 %	2,70 %	2,85 %	1,83 %	4,18 %	1,88 %	2,56 %
<i>R.F. curt termini</i>	3,68 %	1,81 %	1,03 %	1,13 %	0,75 %	0,03 %	-0,11 %
<i>R.F. llarg termini</i>	3,78 %	2,24 %	2,15 %	2,69 %	2,64 %	0,30 %	0,11 %
<i>R.F. mixta</i>	4,00 %	2,33 %	2,27 %	1,33 %	2,62 %	1,04 %	1,50 %
<i>R.V. mixta</i>	5,21 %	3,98 %	4,30 %	2,45 %	5,32 %	3,10 %	4,54 %
<i>R.V.</i>	-----	2,91 %	4,94 %	2,26 %	9,58 %	6,30 %	8,83 %
<i>Garantits</i>	-----	-----	3,08 %	2,73 %	6,38 %	1,08 %	0,41 %
SISTEMA D'OCUPACIÓ	5,19 %	3,60 %	3,88 %	3,14 %	4,78 %	2,96 %	3,19 %
SISTEMA ASSOCIAT	5,53 %	3,85 %	4,44 %	2,95 %	4,98 %	2,70 %	2,99 %
TOTAL PLANS	4,49 %	3,00 %	3,27 %	2,33 %	4,39 %	2,25 %	2,77 %

Font: INVERCO / (*) Rendibilitats netes de despeses i comissions

6. Comparació de rendibilitats amb altres productes i magnituds

a) Entre Plans d'ocupació i Plans individuals i associats:

Si comparem les rendibilitats obtingudes en els últims 6 exercicis pels diferents sistemes, observem que van tenir un comportament semblant. No obstant això, la rendibilitat dels Plans d'ocupació es va mantenir per sobre en tots els anys excepte en 2013. Al tancament de l'any 2017, aquesta va ser del 3,19 %, superior a la dels del Sistema individual i associat, que va ser del 2,78 %.

	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2017
Ocupació (%)	8,04	7,70	7,14	2,88	2,74	3,19
Individual i associat (%)	5,14	7,90	6,84	2,17	2,07	2,78
Diferència (%)	2,90	-0,20	0,30	0,71	0,67	0,41

Font: Inverco i elaboració pròpia

b) Entre Plans d'ocupació i Fons d'inversió:

En 2017, els inversors-estalviadors espanyols van tornar a triar els Fons d'inversió i els Fons de pensions com a principals instruments a l'hora de canalitzar les seves inversions o de complementar el seu estalvi per a la jubilació. La inversió col·lectiva va continuar assolint nivells històrics, tant de patrimoni com de comptes de participis. Segons les dades d'Inverco, el patrimoni conjunt de la inversió col·lectiva a Espanya (Instruments d'inversió col·lectiva i Fons de pensions) es va incrementar en 73.905 milions d'euros el 2017, fins als 574.972 milions d'euros (un 14,7 % més que en 2016).

El patrimoni dels Fons d'inversió en 2017 va tenir un creixement important, situant-se en 262.847 milions d'euros. Pel que fa al desglossament per categories, els Fons d'inversió van tancar l'any amb increments patrimonials. Així, els Fons de renda variable internacional, renda variable nacional i renda variable mixta van experimentar forts creixements, acumulant increments propers al 40 %. Per contra, els Fons de gestió passiva, els Fons monetaris i els Fons garantits van tenir importants sortides en els seus patrimonis.

Si comparem les rendibilitats obtingudes en els últims 25 anys pels Plans de pensions d'ocupació i els Fons d'inversió, es constata que per a qualsevol període considerat els Plans de pensions d'ocupació obtenen millors rendibilitats.

	25 anys	20 anys	15 anys	10 anys	5 anys	3 anys	1 any
Plans d'ocupació (%)	5,19	3,60	3,88	3,14	4,78	2,96	3,19
Fons d'inversió (%)	3,26	2,04	2,50	1,84	2,95	1,59	2,64
Diferència (%)	1,93	1,56	1,38	1,30	1,83	1,37	0,55

Font: Inverco i elaboració pròpia

c) Entre Plans d'ocupació i el bo espanyol a 10 anys:

Si comparem el període 2012-2017 entre la rendibilitat dels Plans de pensions d'ocupació i el bo espanyol a 10 anys, observem que la rendibilitat dels Plans és més gran en tot aquest període. La rendibilitat del bo espanyol és molt reduïda en aquest període a causa de la política monetària de mínims tipus d'interès del Banc Central Europeu i de la reducció de la prima de risc d'Espanya.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Plans d'ocupació (%)	8,04	7,70	7,14	2,88	2,74	3,19
Bo espanyol a 10 anys (%)	5,25	4,14	1,70	1,68	1,39	1,57
Diferència (%)	2,79	3,56	5,44	1,20	1,35	1,62

Font: Banc d'Espanya i elaboració pròpia

d) Entre Plans d'ocupació i l'Ibex-35:

Si comparem la rendibilitat mitjana anual dels Fons de pensions amb la variació anual mitjana de l'Ibex-35 en els últims onze anys, observem que per a aquest període els Plans de pensions d'ocupació van obtenir una rendibilitat acumulada del 41,02 %, i la rendibilitat acumulada de l'Ibex-35 per a aquest mateix període va ser del -14,21 %. La rendibilitat mitjana anual dels Plans de pensions en el període analitzat va ser del 3,72 %, i la de l'Ibex-35 del -1,29 %.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Plans d'ocupació (%)	2,44	-10,40	9,28	8,01	0,00	8,04	7,70	7,14	2,88	2,74	3,19
Ibex-35 (%)	7,30	-39,40	29,80	-17,40	-13,10	-4,70	21,40	3,70	-7,20	-2,01	7,40
Diferència (%)	-4,86	29,40	-20,52	25,40	13,10	12,74	-13,70	3,43	10,08	4,75	-4,21

Font: Inverco, Bloomberg i elaboració pròpia

e) Entre Plans d'ocupació i l'evolució de l'IPC espanyol:

La rendibilitat acumulada dels Plans de pensions d'ocupació va ser del 90,86 % en el període 1997-2017, mentre que l'IPC espanyol acumulat per aquest mateix període va ser del 45,90 %. La rendibilitat mitjana anual ponderada dels Plans de pensions va ser del 4,32 % i la inflació mitjana anual del 2,18 %.

Any	Rendibilitat mitjana anual ponderada	IPC anual (en %)	Rendibilitat acumulada (en %)	IPC acumulat (en %)
1997	13,84	2,00	13,84	2,00
1998	12,45	1,40	26,29	3,40
1999	7,09	2,90	33,38	6,30
2000	0,28	4,00	33,66	10,30
2001	-0,10	2,70	33,56	13,00
2002	-3,72	4,00	29,84	17,00
2003	6,73	2,60	36,57	19,60
2004	5,52	3,20	42,09	22,80
2005	8,39	3,70	50,48	26,50
2006	5,36	2,70	55,84	29,20
2007	2,44	4,20	58,28	33,40
2008	-10,40	1,40	47,88	34,80
2009	9,28	0,80	57,16	35,60
2010	2,01	3,00	59,17	38,60
2011	0,00	2,40	59,17	41,00
2012	8,04	2,90	67,71	39,90
2013	7,70	0,30	74,91	44,20
2014	7,14	-1,00	82,05	43,20
2015	2,88	0,00	84,93	43,20
2016	2,74	1,60	87,67	44,80
2017	3,19	1,10	90,86	45,90

Font: Inverco, INE i elaboració pròpia

7. Rendibilitats dels principals Plans de pensions d'ocupació

A continuació es presenta la rendibilitat durant 2017 d'alguns dels principals Plans de pensions d'ocupació, tant del sector públic com del privat:

RENDIBILITAT PLANS DE PENSIONS D'OCUPACIÓ A 31/12/2017 ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

NOM DEL PLA	RENT. 1 ANY	RENT. 3 ANYS	RENT. 5 ANYS	NOMBRE DE PARTÍCIPS	NOM DEL FONS	GRUP FINANCER
ADMINISTRACIÓ ESTAT	3,26	2,64	4,58	550.553	BBVA EMPLEO DOCE	BBVA
ADM. PÚBLICA MÚRCIA	2,99	2,44	5,03	55.336	CAJAMURCIA VII	GRUPO CASER
AJUNT. A CORUÑA	2,22	2,57	4,70	1.069	FONGALICIA IV	ABANCA VIDA Y P.
AJUNT. ALCALÁ DE HENARES	4,01	2,99	5,81	809	IBERCAJA COLECTIVOS	IBERCAJA
AJUNT. ALCOBENDAS Y PATR.	4,81	4,83	7,67	1.481	PENSIONES CAIXA 97	CAIXABANK
AJUNT. ALICANTE	2,69	3,08	----	2.000	SANTANDER AHORRO 15	SANTANDER
AJUNT. ALMERÍA	2,33	2,15	4,14	884	BBVA PENSIONES IV	BBVA
AJUNT. BADALONA	1,81	2,04	3,14	1.541	CAIXA CATALUNYA VIII	BBVA
AJUNT. BARCELONA	2,12	2,28	4,02	10.497	FONDO 001083	BBVA
AJUNT. BURGOS	2,91	2,63	5,23	1.364	AHORROPENSION DOS	GRUPO CASER
AJUNT. CARTAGENA	2,14	1,31	3,93	1.463	CAJAMURCIA XXII	AVIVA
AJUNT. CUENCA	1,92	2,41	4,31	457	PENSIONES CAIXA 41	CAIXABANK
AJUNT. FUENLABRADA	2,55	2,22	3,79	1.083	BBVA EMPLEO DIEZ	BBVA
AJUNT. GRANADA	4,06	3,05	5,87	2.279	IBERCAJA COLECTIVOS	IBERCAJA
AJUNT. HOSPITALET DE LLO.	2,98	2,53	4,42	1.239	PENSIONES CAIXA 116	CAIXABANK
AJUNT. LAS PALMAS G.C.	3,73	3,22	5,07	2.257	FONDPOSTAL PENS. V	BBVA
AJUNT. LLEIDA	1,98	2,36	4,44	1.119	PENSIONES CAIXA 72	CAIXABANK
AJUNT. LOGROÑO	4,03	3,08	5,90	681	IBERCAJA COLECTIVOS	IBERCAJA
AJUNT. LUGO	3,32	4,14	5,80	567	CAIXA GALICIA III	ABANCA VIDA Y P.
AJUNT. MADRID	4,19	2,69	3,76	29.192	BANKIA PENSIONES XL	BANKIA
AJUNT. MARBELLA	2,38	2,18	3,61	1.867	BBVA PENSIONES IV	BBVA
AJUNT. MURCIA	2,49	2,41	4,93	2.208	CAJAMURCIA III	GRUPO CASER
AJUNT. PALENCIA	2,37	2,10	3,35	413	BBVA EMPLEO 5	BBVA
AJUNT. SALAMANCA	5,56	2,58	6,89	911	FONDUERO ENTIDADES	MAPFRE
AJUNT. TOLEDO	2,55	3,08	5,31	621	FONDO EMPLEO 2	MAPFRE
AJUNT. VALENCIA	4,17	2,30	4,76	5.363	PENSIOVAL III	BANKIA
CABILDO TENERIFE	2,73	2,53	5,09	1.233	FOND CANARIAS EMPLEO	GRUPO CASER
COM. AUTÓNOMA CANARIAS	2,97	2,59	5,30	55.929	EMPL.PUBL.COM.AUT.CANARI.	GRUPO CASER
CORTES ARAGÓN	2,72	1,71	4,44	114	IBERCAJA COLECTIVOS	IBERCAJA
DG.GOB.ARAGÓN ADM.L.INSS	3,67	2,76	5,20	25.184	EM.P.C.A. ARAGÓN	IBERCAJA
DIPUTACIÓ A CORUÑA	2,62	2,46	4,21	693	CAIXA GALICIA VII	ABANCA VIDA Y P.
DIPUTACIÓ BADAJOZ	2,81	2,54	5,11	869	AHORROPENSION DOS	GRUPO CASER
DIPUTACIÓ BARCELONA	2,95	2,53	4,43	5.742	PENSIONES CAIXA 116	CAIXABANK
DIPUTACIÓ CASTELLÓ	4,07	2,26	4,74	1.627	PENSIOVAL III	BANKIA
DIPUTACIÓ CÓRDOBA	2,23	2,06	3,78	766	BBVA PENSIONES IV	BBVA
DIPUTACIÓ CUENCA	2,68	2,55	4,11	493	SANTANDER AHORRO 15	SANTANDER
DIPUTACIÓ GIRONA	2,75	2,74	5,03	422	PENSIONES CAIXA 3	CAIXABANK
DIPUTACIÓ GRANADA	2,92	2,65	5,22	2.061	AHORROPENSION DOS	GRUPO CASER
DIPUTACIÓ GUADALAJARA	2,47	0,96	4,07	1.505	IBERCAJA COLECTIVOS 5	IBERCAJA
DIPUTACIÓ LEÓN	1,71	1,50	3,55	1.151	FUTURESPAÑA EMPLEO II	SANTALUCÍA
DIPUTACIÓ LLEIDA	1,99	2,37	4,45	547	PENSIONES CAIXA 72	CAIXABANK
DIPUTACIÓ MÁLAGA	2,43	2,17	4,54	1.366	UNIFONDO PENSIONES XV	SANTALUCÍA
DIPUTACIÓ OURENSE	2,80	2,27	4,93	485	ABANCA EMPLEO	ABANCA VIDA Y P.
DIPUTACIÓ PONTEVEDRA	2,64	2,17	4,83	492	ABANCA EMPLEO	ABANCA VIDA Y P.
DIPUTACIÓ SEVILLA	2,84	2,47	4,19	1.326	DIP.PROV.DE SEVILLA	BBVA
DIPUTACIÓ SORIA	3,64	3,18	4,96	448	FONDPOSTAL PENS. V	BBVA
DIPUTACIÓ VALÈNCIA	2,40	2,02	4,30	1.3049	BBVA EMPLEO V	BBVA

DIPUTACIÓ VALLADOLID	2,27	2,18	3,95	798	BBVA PENSIONES IV	BBVA
GENERALITAT CATALUNYA	4,38	3,74	5,40	209.635	AMBIT GEN. CATALUNYA	CAIXABANK
GENERALITAT VALENCIANA	3,50	2,13	2,87	118.933	PENSIOVAL VII	BANKIA
GOBIERNO CANTABRIA	2,92	1,97	3,38	17.414	GOBIERNO CANTABRIA	SANTANDER
PRINCIPADO DE ASTURIAS	2,55	2,18	4,68	3.204	ENT. LOC. PRINC. ASTURIAS	GRUPO CASER
UNIV. CASTILLA LA MANCHA	2,92	2,10	3,42	3.045	SCH AHORRO 55	SANTANDER
UNIV. JAUME I CASTELLÓ	4,23	2,32	4,77	1.787	PENSIONVAL III	BANKIA
UNIVERSITAT MURCIA	2,21	----	4,75	4.702	UNIVERSIDAD DE MURCIA	SANTANDER
UNIVERSITAT POL. MADRID	2,23	2,13	3,92	1.715	BBVA PENSIONES IV	BBVA
UNIVERSITAT POL. VALENCIA	2,23	2,13	3,84	5.077	BBVA PENSIONES IV	BBVA

SISTEMA D'OCUPACIÓ	3,19	2,96	4,78
INDIVIDUAL R.F. MIXTA	1,50	1,04	1,33
INDIVIDUAL R.V. MIXTA	4,54	3,10	5,32
SISTEMA ASSOCIAT	2,99	2,70	4,98
TOTAL PLANS	2,77	2,25	4,39

Dades: INVERCO i elaboració pròpia

RENDIBILITAT PLANS DE PENSIONES D'OCUPACIÓ A 31/12/2017 SECTOR PRIVAT

NOMBRE DEL PLA	RENT. 1 ANY	RENT. 3 ANYS	RENT. 5 ANYS	NOMBRE DE PARTÍCIPS	NOM DEL FONDS	GRUP FINANCER
AENA	2,76	2,47	4,15	9.896	BBVA EMPLEO ONCE	BBVA
BANKIA EMPLEATS	3,73	2,36	3,93	19.488	EMPL. GRUPO BANKIA	BANKIA
BMN EMPLEATS	2,79	2,52	5,30	6.380	BMN EMPLEADOS FP	GRUPO CASER
CAIXABANK EMPLEATS	1,82	3,02	5,47	47.288	PENSIONES CAIXA 30	CAIXABANK
ENDESA	3,98	3,80	5,55	13.894	PSE GRUPO ENDESA	IBERCAJA
GAS NATURAL FENOSA	3,43	3,32	5,51	9.098	GAS NATURAL FENOSA	CAIXABANK
IBERDROLA	2,90	2,55	3,93	9.860	EMPL. IBERDROLA	BBVA
MAPFRE	3,05	2,48	4,99	10.881	MAPFRE VIDA DOS	MAPFRE
REPSOL	3,62	2,94	4,84	2.711	REPSOL II	BBVA
SANTANDER EMPLEATS	3,57	2,77	4,26	31.265	SANTANDER EMPLEADOS	SANTANDER
SEAT	3,18	2,97	4,64	8.277	BBVA COLECTIVO DOS	BBVA
TELEFÓNICA	4,79	3,06	3,84	28.977	EMPL. TELEFÓNICA ESP.	FONDITEL
TRANSPORTS DE BARCELONA	4,19	3,22	4,90	3.360	PENSIONES CAIXA 19	CAIXABANK
UNICAJA EMPLEATS	2,51	2,60	5,24	4.661	UNIFONDO PENSIONES V	SANTALUCÍA

SISTEMA D'OCUPACIÓ	3,19	2,96	4,78
INDIVIDUAL R.F. MIXTA	1,50	1,04	1,33
INDIVIDUAL R.V. MIXTA	4,54	3,10	5,32
SISTEMA ASSOCIAT	2,99	2,70	4,98
TOTAL PLANS	2,77	2,25	4,39

Dades: INVERCO i elaboració pròpia

19 de març de 2018

Antonio Sánchez Sánchez

CEMICAL